

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

**ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ
ОСВІТИ: ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ
ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ
ТЕХНОЛОГІЙ У ЗДІЙСНЕННІ
ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ**

**Збірник
матеріалів III-ї Всеукраїнської
науково-методичної конференції**

**14-16 квітня 2021 року,
м. Одеса**

У Збірнику опубліковано матеріали III-ї Всеукраїнської науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти: підвищення ефективності використання інформаційних технологій у здійсненні освітнього процесу», яка проходила 14-16 квітня 2021 року на базі Одеської національної академії харчових технологій.

Рекомендовано до друку та розповсюдження в мережі Internet Вченою радою Одеської національної академії харчових технологій від 06.04.2021, протокол № 13.

Матеріали, занесені до Збірника, друкуються за авторськими оригіналами. За достовірність інформації відповідає автор публікації.

Під загальною редакцією Заслуженого діяча науки і техніки України, Лауреата Державної премії України в галузі науки і техніки, доктора технічних наук, професора Б.В. Єгорова.

Укладач Л.Д. Риженко

Редакційна колегія:

Єгоров Б.В.	ректор Одеської національної академії харчових технологій, д.т.н., професор, академік НАН України (голова редакційної колегії)
Трішин Ф.А.	проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи, к.т.н., доцент (заступник голови редакційної колегії)
Дец Н.О.	директор Навчального центру організації освітнього процесу, к.т.н., доцент
Ланженко Л.О.	начальник Навчально-методичного відділу НЦООП, к.т.н., доцент
Кручек О.А.	начальник Відділу контролю якості та моніторингу діяльності, к.т.н., доцент
Корнієнко Ю.К.	начальник Відділу організації дистанційної роботи та навчання ЦІКТ, к.ф.-м.н., доцент
Мураховський В.Г.	начальник Відділу ліцензування, акредитації та сертифікації НЦООП, к.ф.-м.н., доцент
Агєєва І.М.	декан факультету менеджменту, маркетингу і логістики, к.е.н., доцент
Зімін О.В.	декан факультету низькотемпературної техніки та інженерної механіки, к.т.н., доцент
Купріна Н.М.	декан факультету економіки, бізнесу і контролю, к.е.н., доцент
Ліщенко Н.В.	декан факультету комп'ютерних систем та автоматизації, д.т.н., професор
Саркісян Г.О.	декан факультету технології вина та туристичного бізнесу, к.т.н., доцент
Соц С.М.	декан факультету технології зерна і зернового бізнесу, к.т.н., доцент
Ткач В.О.	декан факультету інноваційних технологій харчування і ресторанно-готельного бізнесу, д.е.н., професор
Шарахматова Т.Є.	декан факультету технології та товарознавства харчових продуктів і продовольчого бізнесу, к.т.н., доцент
Шестопалов С.В.	декан факультету комп'ютерної інженерії, програмування та кіберзахисту, к.т.н., доцент
Шпирко Т.В.	декан факультету нафти, газу та екології, к.т.н., доцент

УДК (378.016:316):37.018.43

**ІНТЕРАКТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ ВЗАЄМОДІЇ ВИКЛАДАЧА І
СТУДЕНТІВ У ПРОЦЕСІ ВИКЛАДАННЯ ГУМАНІТАРНИХ
ДИСЦИПЛІН В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ**

Г.А. Черняк,

Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса

В умовах загрози поширення коронавірусної інфекції більшість Закладів вищої освіти за рекомендаціями Міністерства освіти и науки України прийняли рішення про перехід на дистанційне навчання, засноване на дистанційних освітніх технологіях.

У зв'язку з цим все очні заняття, включаючи лекційні та практичні, були перенесені в онлайн-середовище. Навчальний процес організовувався за допомогою дистанційних технологій навчання на основі різних способів доставки електронного контенту і доступних інструментів комунікації студентів та викладачів в електронному інформаційно-освітньому середовищі.

В таких умовах актуальним стає аналіз проблеми використання інтерактивних технологій у викладанні гуманітарних дисциплін, тому що дистанційне навчання проявило складності у використанні даних методів і технологій, зажадало придбання нових навичок у викладацькій роботі, пошуку форм ефективних зворотних зв'язків.

У ситуації сучасної освіти, яка дуже часто піддається змінам, інтерактивні методи і технології можна розглядати як результат істотної модернізації активних методів в освітній ситуації інформаційного суспільства, в умовах якого освіта стає не тільки процесом набуття знань і умінь, а й найважливішим чинником соціокультурної динаміки, способом буття людини [1, с.32].

Поняття «інтерактивний» включає два моменти - *inter* (взаємний, спільний) і *active* (діючий, взаємодіє, здійснює). Таким чином, в основі інтерактивних методів і технологій лежить соціальна взаємодія, яка передбачає не тільки контакт викладача зі студентами, але, перш за все, активність і самостійність студентів і їх взаємодію один з одним. Інтерактивне навчання є переважно діалоговим, в ході якого вибудовується кілька рівнів взаємодії в системі «викладач-студент» і «студент-студент» [2, с. 352].

Таке навчання націлено, на вирішення наступних завдань:

- набуття студентами вміння самостійно вирішувати конкретні проблеми;
- вміння вести пошук і використовувати потрібну інформацію;
- вміння обґрунтувати варіанти вирішення проблеми з числа запропонованих або скласти власний сценарій розвитку;
- вміння коригувати власну позицію;
- розвиток навичок дії в нестандартних ситуаціях і пошуку оптимальних рішень в умовах обмежених можливостей;
- вироблення професійної відповідальності за прийняття рішень і ін.

Такі завдання обумовлені складністю і динамізмом розвитку інформаційного суспільства, заснованого на принципі вільної індивідуальності, де головним соціальним ресурсом є знання, інтелект, освіта [3, с.353].

До найбільш ефективних інтерактивним методів і технологій викладання гуманітарних дисциплін відносяться:

1. Дебати. Вони можуть проводитися в різних форматах: командні, індивідуальні, вільні і т. п. Проведення дебатів вимагає ґрунтовної підготовки як з боку викладача, так і з боку студентів, чіткого розподілу ролей (провідні, спікери, судді, експерти і т. п.).

2. Лекція-діалог. Така лекція передбачає високий рівень участі студентів у обговорення проблеми.

3. Тренінгові технології. Вони націлені на рішення цілком конкретних завдань щодо закріплення в учасників певних професійних і особистісних навичок.

4. Case-study - технологія проблемно-пошукового аналізу. Даний метод спирається на потреби учасників освітнього процесу звертатися до життєвих реалій для їх подальшого осмислення і перетворення.

При інтерактивних методах і технологіях навчання рівень взаємодії в системі «викладач-студент» передбачає зміну ролі викладача, який тепер виступає в нових амплуа: куратора, модератора, організатора, тренера, психотерапевта, експерта тощо, займаючись такими видами діяльності як: підготовка завдань, організація попередніх консультацій, розподіл ролей серед учасників, виконання проектно-постановочної діяльності, вибір ефективної стратегії і відповідних форм навчання, регулювання ходом дискусії, вирішення конфліктних ситуацій, знаходження компромісів і т. д.

При інтерактивних методах і технологіях навчання підвищується рівень взаємодії в системі «студент-студент». Для всіх студентів стає необхідністю вміння налаштовуватися на загальну роботу в складі групи, дотримуватися принципу рівності і загальної відповідальності всіх учасників. Обов'язковою умовою є вміння студентами критикувати ідеї і пропозиції, а не їх авторів. Дотримання принципу предметності і консенсусу забезпечать змістовність і результативність роботи.

Безсумнівно, інтерактивні методи і технології навчання ускладнюють роботу викладача і вимагають від нього серйозної попередньої діяльності: постановки строго визначених цілей, готовності до пропозиції ситуативних завдань, розуміння потреб студентів, специфіки аудиторії, з якою доведеться працювати і т. п.).

Але в будь-якому випадку, інтерактивні методи і технології навчання створюють адекватні умови для розвитку інтелектуальної самостійності студентів, формують професійні навички, розвивають досвідний досвід, вміння працювати в команді і т. д. А онлайн-навчання вимагає ретельно спроектованого і спланованого навчального процесу в електронному інформаційно-освітньому середовищі. Воно повинно підтримуватися обґрунтованими та цілеспрямованими навчально-методичними та контрольними-вимірювальними

матеріалами, які забезпечують досягнення результатів навчання в форматі виключно електронного навчання.

Література:

1. Черняк Г.А. Місце та роль інформаційних технологій у сучасній психології. /Наукове видання. Збірник тез, доповідей 78 наукової конференції викладачів академії 23 - 27 квітня 2018 р.// Одеса: Одеська національна академія харчових технологій, 2018. –С.351-353.
2. Черняк Г.А. Інформаційні технології та когнітивні навантаження на психіку людини. /Наукове видання. Збірник тез, доповідей 78 наукової конференції викладачів академії 23 - 27 квітня 2018 р.// Одеса: Одеська національна академія харчових технологій, 2018. –С.353-354.
3. Черняк Г.А., Петракова Є.Р. Вплив позитивних і негативних наслідків інформаційних технологій на психологічну стійкість людини./ Матеріали УП Міжнародної науково-практичної конференції 15-16 жовтня 2019 р. «Економічні та соціальні аспекти розвитку України на початку ХХІ століття Одеса: Одеська національна академія харчових технологій.2019.-С.165-167.

УДК 543.92.06–047.44:005.591.6

ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В СЕНСОРНОМУ АНАЛІЗІ

О.О. Тіглова, С.В. Артеменко,

Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса

Сенсорний аналіз вже досить довгий час є невід’ємною складовою системи контролю якості харчових продуктів в країнах, які мають системи географічних зазначень. Початок його розвитку як самостійної дисципліни у світовому співтоваристві припадає на 1950-і роки. Однак, хоча в нашій країні цей вид аналізу також використовують порівняно давно (раніше його називали «органолептичний»), він майже весь цей час піддавався критиці в науковому світі через нібито велику кількість суб’єктивізму в результатах. Тож, довіра до сенсорного аналізу в Україні приходила поступово, разом із більш глибоким розумінням цього інструменту, зокрема тим, що об’єктивні результати вимагають методологічно правильної організації експериментів в правильних умовах і з правильними людьми.

Розуміючи значущість сенсорного аналізу та прогнозуючи зростання попиту на відповідних фахівців, в 2017 році в ОНАХТ було відкрито першу в Україні Навчально-наукову лабораторію сенсорного аналізу (ЛСА), яка сьогодні має атестат ISO/IEC 17025 «Загальні вимоги до компетентності випробувальних та калібрувальних лабораторій» та в 2019 році започатковано підготовку магістрів за освітньо-науковою програмою «Сенсорний аналіз в харчових технологіях».

74	РОЗРОБКА ВІРТУАЛЬНИХ ЛАБОРАТОРНИХ РОБІТ З ФІЗИКИ ДЛЯ ЇХ ВИКОНАННЯ ПІД ЧАС КОРОНАВІРУСНОЇ ПАНДЕМІЇ О.Є. Сергєєва, С.Н. Федосов, Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса	171
75	ФОРМУВАННЯ ПРОДУКТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ ПРИ ВИВЧЕННІ ФІЗИКИ ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ ІННОВАЦІЙНОГО ПІДХОДУ С.Н. Федосов, О.Є. Сергєєва, Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса	173
76	ВПРОВАДЖЕННЯ МОДУЛЬНОЇ ПОБУДОВИ КУРСУ ФІЗИКИ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ О.Є. Сергєєва, Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса	175
77	ВПРОВАДЖЕННЯ ТЕХНОЛОГІЧНОГО ІНЖИНІРИНГУ В ПІДПРИЄМСТВА ГАЛУЗІ ЯК РОЗВИТОК ПРОЄКТУВАННЯ ПО СПІРАЛІ Л.М. Тележенко, Ю.О. Козонова, Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса	176
78	ІНТЕРАКТИВНИЙ МЕТОД У ВИКЛАДАННІ ДИСЦИПЛІН «ПРОЄКТУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВ ГАЛУЗІ» І «ТЕХНОЛОГІЧНИЙ ІНЖИНІРИНГ ПІДПРИЄМСТВ ГАЛУЗІ» І.М. Калугіна, Л.М. Тележенко, Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса	179
80	ІНТЕРАКТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ ВЗАЄМОДІЇ ВИКЛАДАЧА І СТУДЕНТІВ У ПРОЦЕСІ ВИКЛАДАННЯ ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ Г.А. Черняк, Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса	181
81	ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В СЕНСОРНОМУ АНАЛІЗІ О.О. Тіглова, С.В. Артеменко, Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса	183
82	ОСОБЛИВОСТІ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ В УМОВАХ КАРАНТИНУ ПРИ ВИВЧЕННІ ДИСЦИПЛІН «ЗАГАЛЬНА ЕКОЛОГІЯ» ТА «УРБОЕКОЛОГІЯ» М.М. Мадані, Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса	184
83	СИСТЕМНІСТЬ ТА СИСТЕМАТИЧНІСТЬ ДОКУМЕНТУВАННЯ ІНФОРМАЦІЇ – ЗАПОРУКА ВІДПОВІДНОСТІ СТАНДАРТАМ МЕНЕДЖМЕНТУ ЯКОСТІ О.А. Кручек, О.В. Аксюта, Д.М. Скрипніченко, Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса	186
84	ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ ПРОФОРІЄНТАЦІЙНОЇ РОБОТИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ А.Д. Салавеліс, С.М. Павловський, С.О. Поплавська, Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса	188
85	ПРО ДОСВІД ПРОВЕДЕННЯ СТУДЕНТСЬКИХ НАУКОВО-ПРАКТИЧНИХ КОНФЕРЕНЦІЙ У ДИСТАНЦІЙНОМУ ФОРМАТІ О.М. Кананихіна, А.О. Соловей, Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса	190

**ПЕРЕЛІК ЗВО УКРАЇНИ, ЩО ВЗЯЛИ УЧАСТЬ
У ІІІ-ІЙ ВСЕУКРАЇНСЬКІЙ НАУКОВО-МЕТОДИЧНІЙ
КОНФЕРЕНЦІЇ**

1. Державний університет інфраструктури та технологій, м. Київ
2. ВСП «Житомирський торговельно-економічний фаховий коледж КНТЕУ»
3. Івано-Франківський національний медичний університет
4. Одеський національний медичний університет
5. Державна наукова установа «Інститут модернізації змісту освіти», м. Київ
6. ДВНЗ «Ужгородський національний університет»
7. Херсонська державна морська академія
8. Kyiv National University of Technologies and Design
9. Харківський національний університет радіоелектроніки
10. Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка
11. Львівський національний університет імені Івана Франка
12. Державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди, м. Переяслав
13. Волинський національний університет імені Лесі Українки, м. Луцьк
14. Вінницький національний аграрний університет, м. Вінниця
15. Харківський національний університет внутрішніх справ
16. Кременчуцький льотний коледж Харківського національного університету внутрішніх справ
17. Національний університет харчових технологій, м. Київ
18. Луганський державний університет внутрішніх справ імені Е.О. Дідоренка, м. Северодонецьк
19. Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
20. Донецький національний медичний університет, м. Маріуполь
21. Черкаський національний університет ім. Б. Хмельницького
22. Київський національний торговельно-економічний університет
23. Одеський національний політехнічний університет
24. Покровський педагогічний фаховий коледж, м. Покровськ
25. Донбаський державний педагогічний університет, м. Слов'янськ